

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ

ज्ञानगंगोत्री, गंगापूर धरणाजवळ, गोवर्धन,

नाशिक- ४२२ २२२

एम.ए. शिक्षणशास्त्र(M62)

Semester-I (सत्र पहिले)

गृहपाठपुस्तिका

(सन 2019-20)

गृहपाठ सोडवण्यासाठी विशेष सूचना

- (01) गृहपाठ हे अंतिम परीक्षेची तयारी व तुमच्या प्रगतीचे स्वयंमूल्यमापन करण्याच्या दृष्टीने उपयोगी आहेत.
- (02) गृहपाठातील प्रत्येक प्रश्न व त्यांचे गुण प्रथम काळजीपूर्वक वाचा पारिभाषिक संज्ञाचा अर्थ नीट समजून घ्या
- (03) गृहपाठाशी संबंधित पुस्तक अभ्यासक्रम, आशय व पाठयांश काळजीपूर्वक वाचवा.
- (04) गृहपाठातील प्रश्नांची उत्तरे ही पुस्तकामधील आशय मुद्दे मजकूर, जसेच्या तसा लिहू नका तर स्वतःच्या भाषेत लिहा. आवश्यक तेथे स्वतःचे मत मांडा.
- (05) हा शिक्षणक्रम पूर्ण केल्यानंतर मिळविलेले ज्ञान प्रत्यक्ष कार्य करताना तुम्ही कसे उपयोगात आणाल यांचाही उल्लेख उत्तरात असावा. आवश्यक तेथे पुस्तकातील उदाहरणांबरोबरच पुस्तकाबाहेरील उदाहरणेदेखील नमूद करावेत
- (06) गृहपाठ लिहिण्यासाठी फुलस्केप आकाराचे आखीव कागद वापरावेत. त्यावर खालीलप्रमाणे मचकूर लिहावा.

विद्यार्थ्यांचे नाव-----	अभ्यासक्रम/विषय-----
कायम नोंदणी क्रमांक-----	गृहपाठ पूर्ण केल्याचा दिनांक-----
अभ्यासकेंद्राचे नाव व पत्ता -----	

मिळालेले गुण-----	एकूण गुण 20
गृहपाठ परीक्षकाची स्वाक्षरी	

- (07) आखीव कागदाच्या/उत्तरपत्रिकेच्या प्रत्येक पानावर डावीकडे दीड इंच (4 सेमी) समास सोडून द्यावा. प्रत्येक प्रश्नाची उत्तरे स्वतंत्र पृष्ठावर लिहावेत. (संमंत्रक या जागेचा उपयोग शेरा/सूचना लिहिण्यासाठी करू शकतील)
- (08) गृहपाठातील सर्व प्रश्नांची उत्तरे सुवाच्य अक्षरात लिहावीत टंकलिखित/छापिल उत्तर म्हणून स्वीकारण्यात येणार नाही.
- (09) गृहपाठ मिळालेले गुण व उपचारात्मक सूचनांसह तुम्हास संमंत्रक हे गृहपाठ तपासल्यानंतर परत करील..
- (10) विद्यार्थ्यांना माहितीपुस्तकेतील सूचना व नियमांचे पालन करून गृहपाठ सादर करावा विद्यापीठाशी पत्रव्यवहार करण्यापूर्वी प्रथम माहितीपुस्तकेतील नियम सूचना वाचाव्यात व अभ्यासकेंद्रामार्फत पत्रव्यवहार करावा.
- (11) प्रत्येक गृहपाठस्वाध्याय हा वीस गुणांचा असून त्यातील प्रत्येक प्रश्न पाच गुणांचा आहे

(डॉ. सज्जन थूल)

शिक्षणक्रम संयोजक, मूल्यमापन विभाग,
यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक

एम.ए. शिक्षणशास्त्र(M62)

सत्र पाहिले (Semester-I) Year 2018-19

EDU521: शिक्षणाचे तात्विक यथार्थदर्शन- Perspective of Educational Philosophy

- 1) ऑगस्त कॉम्ट यांचे शैक्षणिक विचार स्पष्ट करा. (5 गुण)
Explain the thought of August Comte.
- 2) सामाजिक तथ्य म्हणजे काय? सामाजिक तथ्यांचे वैशिष्ट्य स्पष्ट करा (5 गुण)
What is the concept of social fact? Explain the characteristics of social fact.
- 3) मॅक्स वेबर आणि दुर्खीम यांच्या धर्माबाबतच्या संकल्पना विशद करा. (5 गुण)
Explain the religion concept of Max Weber and Durkheim.
- 4) सत्ता आणि अधिकार यांच्यातील फरकाची तुलना करा. (5 गुण)
Compare the different between power and rights.

EDU522: शिक्षणाचे सामाजिक यथार्थदर्शन- Perspective of Sociological Philosophy

- 1) प्रचलित शैक्षणिक व्यवस्थेतील दोष आणि त्यावरील उपाययोजना स्पष्ट करा. (5 गुण)
Explain the fault and their solution of conventional education system.
- 2) डाव्या आणि उजव्या बाजूच्या संस्था म्हणजे काय? त्यातील फरक स्पष्ट करा. (5 गुण)
What is the meaning of left and right side institution? Explain the different between of them.
- 3) नैसर्गिक मूलस्रोतांच्या मर्यादा स्पष्ट करा. (5 गुण)
Explain the Limitation's of natural Resources.
- 4) आधुनिक तंत्रज्ञानाची भूमिका स्पष्ट करा. (5 गुण)
Explain the role of modern technology.

EDU523: संशोधन पद्धती Research Methods

या अभ्यासक्रमासाठी गृहपाठ नसून त्याऐवजी संशोधन आराखडा याचे सदरीकरण आहे. (20गुण)

EDU524: सांख्यिकी तंत्राचे उपयोजन (Use of Statistical techniques in Education)

- 1) संशोधनातील संख्याशास्त्राचे बदल ते स्वरूप स्पष्ट करा. (5 गुण)
Explain the changing structure of statistics in Research
- 2) शिक्षण क्षेत्रात संख्याशास्त्राचे महत्त्व स्पष्ट करा. (5 गुण)
Explain the importance of statistics in Education
- 3) दिलेल्या माहितीवरून खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (5 गुण)
Write the answers of the following questions from the given data.
4. दिलेल्या माहितीवरून खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (5 गुण)

Write the answers of the following questions from the given data.

वर्गांतर CF	वारंवारिता F
91-100	06
01-90	09
71-80	05
61-70	05
51-60	07
41-50	05
31-40	04
21-30	06
11-20	02
01-10	01

- 3-a सारणी तयार करून संचित वारंवारिता लिहा. (3 गुण)
Prepare a table and write a cumulative frequency.
- 3-b Q1 काढण्याचे सूत्र लिहून Q1 काढा. (2 गुण)
Write the formula of Q1 and calculate the first quartile Q1
- 4a Q3 काढण्याचे सूत्र लिहून Q3 काढा. (2 गुण)
Write the formula of Q3 and calculate the first Quartile Q3
- 4b Q1 व Q3 वरून Q काढा व अर्थनिर्वचन लिहा. (3गुण)
Calculate the from Q1 and Q3 and interpret it